

οὐ μισθοὶ τῶν διδασκάλων καὶ καθηγητῶν, καὶ οἱ φοιτῆται τοῦ πενεπιστημίου νὰ ὑποβάλλωνται ὅλων ἀνεξαίρετως τῶν σχολῶν εἰς ἐνικυσίους ἐξετάσεις.

Ἡ αὐξήσις τοῦ μισθοῦ τῶν διδασκάλων εἶναι ἀναγκαιοτάτη, διότι τὸ ἀνεπαρκές αὐτοῦ πολλάκις ἀναγκάζει τοὺς πλείστους τούτων νὰ παραμελῶσι τὸ κύριον ἔργον καὶ νὰ τρέπωνται εἰς ἰδιαιτέρας παραδόσεις πρὸς πορισμὸν τῶν ἐπιτηδεύων, καὶ διότι ἡ βεβαιότης ἀνεξαρτήτου καὶ ἀνέτου βίου θέλει ἀνυψώσει τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα καὶ ἐπιζηλῶν αὐτὸ καταστήσει. Ἡ δὲ ἐπαύξεισις αὕτη οὐδὲν ὅλως θέλει ἐπιβαρύνει τὸ ταμεῖον, ἐλαττουμένου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Γυμνασίων καὶ ἐπιβαλλομένων μικρῶν διδασκτρων, ὡς εἵπομεν ἄνωτέρω. Ἰσως εἰς τινὰς δὲν ἀρέσει ἡ ἐλάττωσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν γυμνασίων· ἀλλὰ δὲν εἶναι προτιμότερον νὰ ὑπάρχωσιν ὀλιγώτερα, πλὴν καλῶς διοργανισμένα γυμνάσια, παρά πολλά καὶ ἀτελῆ κακὸν ἀντὶ καλοῦ προξενούντα; Προτείνομεν δὲ νὰ προστεθῇ μία ἔτι ἄνωτέρα τάξις εἰς τὰ σχολεῖα, ἐκεῖ ὅπου διαλυθῇ γυμνάσιον, πρὸς διδασκαλίαν μαθημάτων ἐπωφελῶν εἰς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν γεωργίαν, συνηλαθὴ νοπτικῶν γνώσεων τῆς φυσικῆς καὶ τῆς φυσικῆς ἱστορίας.

Διὰ νὰ βαδίξῃ δὲ τακτικῶς ἡ διδασκαλικὴ μηχανὴ ἀπαιτεῖται συνεχὴς καὶ αὐστηρὰ ἐποπτεία, ἐπομένως ἀνάγκη νὰ διορισθῶσι τρεῖς ἐπόπται ἄνδρες δραστήριοι, καὶ ἐννοοῦντες τὸ μέγεθος τοῦ καθήκοντός των, οὔτινες νὰ μὴ κἀθῇνται εἰς τὰ γραφεῖα τῶν ὑπουργείων, ἀλλ' ἐναλλάξ, ὁ μὲν νὰ ἐπισκέπτεται καὶ ἐπιτηρῇ ἀδιαλείπτως ὅλα ἀνεξαίρετως τὰ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ ἐκπαιδευτήρια· μὴ γὰρ τε καὶ μεγάλα, οἱ δ' ἕτεροι δύο τὰ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ Κράτους. Κατὰ μῆνα δὲ νὰ συντάσσεται ὑπ' αὐτῶν ἔκθεσις τῆς καταστάσεως τῆς παιδείας, καὶ ἡ ἔκθεσις αὕτη νὰ ὑποβάλληται εἰς τὸν ἀρμόδιον ὑπουργόν. Ἀνάγκη δὲ πρὸς τοῦτοις νὰ διορισθῇ μικτὴ ἐπιτροπὴ ἐκ καθηγητῶν τοῦ πανεπιστημίου καὶ τῶν γυμνασίων πρὸς ἐξελέγξιν τῶν ἐν χρήσει διδασκαλικῶν βιβλίων καὶ συγγραφῶν ἄλλων μὴ ὑπαρχόντων ἢ καὶ εὐμεθοδικωτέρων.

Ταῦτα ἐν συντόμῳ ἐνομίσαμεν καλὸν νὰ ὑποβάλλωμεν εἰς τὴν σκέψιν τῶν λογίων καὶ τῶν διεπόντων τὰς τύχας τοῦ ἔθνους ἡμῶν· ἄλλοτε δ' ἂν πρὸς αὐτὰ ἀνάγκη θέλωμεν εἶπει πλείονα πρὸς εὐρυτέραν ἀνάπτυξιν τῶν μεταρρυθμίσεων, τὰς ὁποίας σήμερον τολμῶμεν νὰ προτείνωμεν. Περὶ δὲ

τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν κορασίων οὐδὲν ἔνταυθα ἐποιήσαμεν λόγον, ἐπιτυλαττόμενοι νὰ πραγματευθῶμεν τὸ θέμα τοῦτο ἐν τινὶ προσεχεῖ φυλλῷ τῆς Χρυσολίδος, ἔνθα καὶ τινὰς κρίσεις θέλωμεν ἐκθέσει ἐπὶ τοῦ περὶ κατωτέρου κλήρου καὶ περὶ ἐκπαιδεύσεως ὑπομνήματος τοῦ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ καθηγητοῦ Κ. Σαριπόλου, ἐν ᾧ μετὰ λύπης πάντες εἶδον πολλὰς μὲν λαιδορίας καὶ συκοφαντίας κατὰ τῶν ἐν Ἑλλάδι παρθενωγείων καὶ ἰδίως τοῦ Ἀρσακείου, πολλὰς δὲ παραδόξους, ἀντιφατικὰς καὶ μεσαιωνικὰς ἰδέας μετὰ ζήλου ὑποστηρίζουσας, μία τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ἡ ἐν τῷ μέλλοντι διὰ τοῦ κλήρου εὐαγγελιζομένη διάδοσις τῶν φώτων. Τὰ ἄλλα ἔβην πολλὰ ὑπέφερον καὶ αἰῶνας ἐμόχθησαν ἕως οὗ ἀπέσεισαν τὸν δεσποτικόν, ἰησουϊτικόν καὶ ἀπρόκοπον τοῦ ἱερατείου ζυγὸν καὶ ἡμεῖς τώρα παροτρυνόμεθα ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου νὰ κύψωμεν τὸν αὐχένα ὑπὸ τὸ σεβαστὸν μὲν ἐν τῇ ἀσθενείᾳ του, ἐπιφοδὸν δὲ ἐν τῇ ἰσχύει του ῥάσον! . .

Θ.

ΔΥΟ ΕΛΛΗΝΕΣ

Εἰς τὰ λουτρά τοῦ Βάδεμ τῆς Βιέννης. (α)

Εἰς τὰς τέσσαρας ὥρας εὐρισκόμεθα πρὸ τοῦ Jäger-Haus μεθ' ἐνὸς χειρουργοῦ, καὶ δὲν ἐβραδύναμεν νὰ διακρίνωμεν τὸν βαρῶνα τοῦ Πλανκουπῶφ μετὰ τοῦ μάρτυρός του πρὸς ἡμᾶς διευθυνομένους. Ἐχαιρετήθημεν ὅλοι, τῶν δύο δὲ ἀντιπάλων ἀποχωρησάντων, ὁ μάρτυς τοῦ βαρῶνου ἤνοιξε θήκην ἐξ ἧς ἀνέσυρε δύο ζεύγη νέων καὶ ὠραίων ἀγγλικῶν τῆς Βιρμινγάμης πιστολίων, ἅτινα ἤρχισαμεν πάραυτα νὰ ἐτοιμάζωμεν.

Ὁ τόπος ἐξελέχθη, τετρακόσια βήματα μακρὰν τοῦ οἰκίσκου τοῦ δασοφύλακος, ἐν μέρει ξηρῷ σκιαζομένῳ ὑπὸ ἐλατῶν δασυφύλων. Εἰς πρόσκλησίν μας οἱ δύο ἀντίπαλοι ἐτάχθησαν μακρὰν ἀλλήλων εἴκοσι βήματα, ὑπὸ τῶν δύο μαρτύρων μετρηθέντα. Ὁ βαρῶνος εἶχε τὴν ὄψιν ἀγρίαν· βεβαίως ὀργῇ ἐσωτερικῶς τὸν κατεβίβρωσκεν. Ὁ Λαμπροκλῆς ὠχρὸς καὶ αὐτὸς κατὰ τι, ἀλλ' ἡ ὠχρότης ἐστόλιζε τὸ πρόσωπόν του κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν· ἦτο ἀτάραχος.

Ὁ βαρῶνος ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ μάρτυρός του ἓν πιστόλιον, ὑπῆγον δὲ καὶ ἐγὼ νὰ δώσω ἓν ἕτερον εἰς τὸν Λαμπροκλέα, ὅστις λαμ-

θάνων αὐτὸ μοι ἔσφιγξε τὴν χεῖρα καὶ μοι ἐψιθύρισεν.

— Ἐν συμφορᾷ, εἰς τὸ δωμάτιόν μου θέλεις εὑρεῖ μίαν πρὸς σε ἐπιστολὴν, ἣν, πιστεύω ν' ἀκολουθήσῃς.

Συνεννοηθέντες ἐδώκαμεν οἱ δύο μάρτυρες ταυτοχρόνως τὸ σημεῖον, ταυτοχρόνως δὲ ἀντήχησαν δύο πυροβολισμοί, καὶ, τοῦ καπνοῦ σκεδασθέντος, εἶδομεν ἀμφοτέρους ὀρθίους τοὺς ἀντιπάλους. Ὁ Λαμπροκλῆς ὅμως ἦτο πλειότερον ὠχρὸς, πρὸς δὲ δὲν ἐκράτει ἀνὰ χεῖρας τὸ πιστόλιον, ὅπερ ἔκειτο χαμαὶ ὁ βραχίον του ἦτο τετραυματισμένος.

— Ἐπληρώθητε, κύριε, ἀνεκράξεν ὁ μάρτυς τοῦ Ῥώσσου, ὅστις κατεκτύπη τὴν γῆν διὰ τοῦ ποδὸς του.

— Τοῦτο δὲν βλάπτει, ἀπήντησεν ἀμέσως ὁ Ἕλλην' ἐμπρὸς τὸ ἄλλο πιστόλιον νὰ τελειώσωμεν.

Ἐπλησίασα τὸν Λαμπροκλέα προσφέρων αὐτῷ τὸ δεύτερον πιστόλιον. . . τὸ αἶμα ἔρρεεν οὐχὶ ὀλίγον ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων του.

— Δὲν εἶναι τίποτε! μοι ἐψιθύρισεν ὁ φίλος λαμβάνων διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς τὸ πιστόλιον.

Ἐκροτήσαμεν ἐκ νέου τὰς χεῖρας, καὶ δύο σύγχρονοι πυροβολισμοὶ ἠκούσθησαν. Τὴν φορὰν ταύτην ὁ ῥώσσος βραῶνος ἐγονάτισε προσβληθεὶς ὑπὸ τῆς σφαίρας τοῦ Λαμπροκλέους κατὰ τὴν δεξιὰν πλευρὰν, ἐνῷ οὗτος ἐπὶ ποδῶν εὐρίσκετο. Ἐδράμομεν πάντες πρὸς τὸν τραυματίαν βλαστημοῦντα καὶ Θεὸν καὶ ἀνθρώπους. Εἰς τὰς ἐρωτήσεις μας ὁ χειρουργός, ἐξετάσας καλῶς τὴν πληγὴν, ἀπήντησεν, ὅτι δὲν εἶναι τόσον ἐπικίνδυνος.

Ἐλάβον ταχέως τὸν Λαμπροκλέα καὶ σύρων αὐτὸν βιαιῶς ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος, τὸν ὠδήγησα εἰς τὴν περιμένουσαν ἡμᾶς ἄμαζαν, ἐν ᾗ ἀναβάντες.

— Schnell, schnell ἀνεκράξαμεν πρὸς τὸν ἀμαξολάτην. Τὸ ὄχημα ἵπτατο. Τὸ τραῦμα τοῦ Λαμπροκλέους ἦτο λεπτὴ τις ἀμύγη καὶ τὸ αἶμα ἤρχιζε νὰ σταματᾷ.

— Ἡ ἀστυνομία, εἶπον πρὸς τὸν φίλον, θὰ μᾶθῃ μετὰ τινὰς ὥρας τὰ συμβάντα πρὶν πέσῃ ἐπὶ τῶν ἰχνῶν μας, καὶ ἀφοῦ ἐνταῦθα δὲν ἔχομεν πλέον τί νὰ κάμωμεν, ἀνάγκη νὰ τὸ στρίψωμεν. Ὁ σιδηρόδρομος εἰς τὰς 3' ἀναχωρεῖ διὰ Βιένναν. Ἰπάγωμεν νὰ ἐτοιμάσωμεν τοὺς λογαριασμούς μας καὶ τοὺς μαρσίππους μας καὶ μηδὲ λεπτὸν μείνωμεν. Ἀπομακρυνθῶμεν καὶ ἀστυνομί'ας καὶ

ἀγρίου ἐμμανοῦς ἀνθρώπου, ἐπιθυμοῦντος νὰ παραστήσῃ ἡμῖν τὸ πρόσωπον ἀπατηθέντος συζύγου. Τὸ ἀπὸ Βιέννης εἰς Ἐρμαννούπολιν διάστημα ταχέως περᾶται· περιμένουσιν ἡμᾶς αἱ περισσεραί μας, εἰς 3' τὸν λόγον μας ἐδώκαμεν, αὔριον πλησίον των νὰ εὐρεθῶμεν. Τί δὲν κάμνει ὁ ἔρως! ὦ Ταν-αλίδη! ὦ Χρηστόπουλε!

Θ'.

Οὐχὶ μακρὰν τῆς Ἐρμαννούπολεως, πρωτευούσης τῆς Τρανσυλβανίας, ἐπὶ λόφου κεκοσμημένου ὑπὸ δασῶν παντοειδῶν καὶ ποικίλων δένδρων, ἐπὶ τῶν κλάδων τῶν ὁποίων δικαίωνται καὶ κελαδοῦσι μυρία ὄσα πτηνὰ, ἐγείρει ὑπερήφανον τὴν κεφαλὴν ὁ γο-θηκοῦ ξυμοῦ πύργος τοῦ Λανδσεφελδ, κατοικίᾳ τοῦ θελατικωτέρου πλάσματος, τῆς ὠραιότερας γυνῆς, τῆς χαρισιτέρας γοήσσης. Πέριξ τοῦ λόφου, πεδιάδες ἀπέραντοι, ὅλαι κατὰφυτοι, τὸ χροῖμα τῆς γλυκείας ἐλπίδος παντὶ θεατῇ δεικνύουσαι, ξυάκια μικρὰ ἀρδεύοντα γενναίως εὐφόρους ἀγρούς, ἀνταμείβοντας τοὺς κόπους τῶν καλλιεργούντων τὴν γῆν αὐτῶν, καὶ δροσίζοντα τοὺς πέριξ δενδρῶνας, ἐπαύλεις ποῦ καὶ ποῦ τὰς φυτείας των ἐξαπλοῦσαι, καὶ τὸν πλοῦτον τὸν ἐκ λευκῶν ἀπειραισθίμων προβάτων καὶ εὐτραφῶν παμπληθῶν βοῶν ἐπιδεικνύουσαι. Ἀπὸ παντὸς τῶν παραθύρων τοῦ πύργου τὸ ζωγραφικώτερον, τὸ ἐπαγωγώτερον πανόραμα.

Τὴν ἐπιούσαν τῶν διηγηθέντων συμβάντων ἤμεθα εἰς τὸν πύργον τοῦ Λανδσεφελδ, φιλοξενούμενοι ὑπὸ τῆς ξανθῆς ἐρωμένης. Ὅποια χάρις καὶ μεγαλοπρέπεια εἰς τὸ βᾶδισμά της! πῶς σ' ὑποχρέου διὰ τῆς μικροτέρας λήξεως, διὰ τοῦ ἀφανεστεροῦ πνεύματος!

Ἦτον ὥραία ἡ βραωνίς μου καὶ ἐγὼ ἠγάπων αὐτὴν ἐμμανῶς! Λοιπὸν εὐρισκόμην ἐκ νέου μετ' αὐτῆς, τῇ ἔσφιγγον καὶ πάλιν τὴν ἐκλευκὸν της χεῖρα, Θεέ μου! καὶ πάλιν τῇ ὠμίλουν, καὶ μ' ἤκουε καὶ ἐμειδία καὶ προσέενευσεν εἰς τὸν ἑρωτὰ μου καὶ ἐμελλε τοὺς πόθους μου νὰ ἐκπληρώσῃ πάντας! . . . ὦ! τὴν εὐτυχίαν, οὕτως εἰπεῖν, ἐκράτουν, ἔψαυον, ἐγνωρίζον, καὶ ἐδόξαζον τοὺς ἱετροὺς ἀπάσης τῆς ὑψηλίου καὶ εὐλόγουν τὸν ἰδικόν μου ἐξοχώτατον Κοψομενίδην, ὅτι εἰς τὸν Βάδερ μ' ἔστειλε πρὸς θεραπείαν τοῦ πνεύμονός μου, καὶ ἐθεώρουν τὴν γῆν ἄπασαν κῆπον παραδείσου δι' ἐμὲ καὶ τὴν βραωνίδα, τὸν Λαμπροκλέα καὶ τὴν θεάν του, καὶ τὸν ἄλλον κόσμον

θνητούς, θεράποντας ἡμῶν τῶν θεῶν. τῶν ἐρώ-
των . . . Μὴ γέλᾳτε εἶναι εἶδος παραφροσύνης,
ὅταν τις ἀγαπᾷ, καὶ μάλιστα ὅταν ἀγαπᾷ ζῶν-
τᾶ, φλογερά, ἐμμανῶς, ὡς κάτοικος ὑπὸ τῶν
ἀκτίνων μεσημβρινοῦ ἡλίου καθεκάστην προσβαλ-
λόμενος. Ἀλλὰ πόσον εὐάρεστος εἶναι ἡ παρα-
φροσύνη αὕτη, καὶ εἰς πόσους οἱ σύελοι δὲν ῥέουσι
τοῦ μικροῦ στόματός των, ὡς κύμμι ἐκ δενδρυλ-
λίου, διὰ τὴν μικροσκοπικὴν ταύτην τῆς καρδίας
μανίαν!

Αἱ ἡμέραι διεδέχοντο τὰς ἡμέρας ἐν τῷ πύρ-
ρῳ, καὶ αἱ διςκεδάσεις διεδέχοντο τὰς διασκε-
δάσεις, οἱ γέλωτες, τὰ μειδιάματα, αἱ ἐρωτικαὶ
συνομιλίας τοὺς ἐρωτύλους ψιθυρισμοὺς, τὰ φιλή-
ματα τὰς τῶν χειρῶν περιπτύξεις, καὶ ὁ Αὐγου-
στος ἔκρουεν αὐτὸς τὸν νεκρώσιμον κώδωνά του.
Αἱ δύο βαρωνίδες ἐγέλων καὶ ἡγάπων τοὺς δύο
Ἕλληνας, καὶ ἐπὶ τῶν τεσσάρων λαμπηδῶν τις
χαρᾶς, τέρψις, εὐχαριστήσις, εὐτυχίας, ἐφαί-
νετο διακεχυμένη. Αἱ καρδίαι ὅλων ἔπαλλον αἱ
μὲν διὰ τὰς δέ, καὶ ἡ διακοπὴ τῶν παλμῶν των
θὰ ἐπέφερε κακὰ ἀνεπιδιόρθωτα. Τοῦτο πάντες
ἐνόησαμεν καὶ εἴπομεν θαρξάλοισι, ὅτι μία ἀπό-
φασις πρέπει νὰ ληθῇ. Ἦτο 29 Αὐγούστου,
λοιπὸν τὴν 31 ἔπρεπεν ἕκαστος νὰ ὁμιλήσῃ.

Ἡ τριακοστὴ πρώτη Αὐγούστου ἔλαμψεν ὡ-
ραιοτάτη ἡμέρα, καὶ μετὰ τὸ πρόγευμα εὐρέθη-
μεν καὶ οἱ τέσσαρες ἐντὸς μικροῦς αἰθούσης, σινι-
κῶς διασκευασμένης. Ἐλάβον πρῶτος ἐγὼ τὸν λόγον.

— Ἀγαπηταί μοι βαρωνίδες, εἶπον συγκεκι-
νημένως, σήμερον πρέπει νὰ λάβῃ χώραν μεταξὺ
ἡμῶν σπουδαία ἐξήγησις, καὶ ταύτης ἄρχομαι.

Ταῦτα εἰπὼν ἔκλινα γόνυ ἐνώπιον τῆς βαρωνί-
δος μου καὶ ἐκ μυχίων τῇ προσέλεξα ταῦτα.

— Βαρωνίς Ἐλένη τοῦ Λαυρεντίου, ὑπὸ τὴν
στέγην τοῦ οἴκου σου εὐρίσκομαι καὶ σοὶ εὐγνω-
μονῶ διὰ τὴν τοσαύτην πρὸς με φιλίαν σου. Ἐ-
νώπιον τοῦ φίλου μου Λαμπροκλέους, ὅν, γνω-
ρίζεις, πόσον ἀγαπῶ, καὶ τῆς βαρωνίδος τοῦ
Κραβινῶφ, τὴν ὁποίαν τοσοῦτον ἀγαπᾷς, ἐνώπιον
Θεοῦ Παντεπόπτου καὶ ὅλου τοῦ κόσμου, σοὶ ὁ-
μνῶ, ὅτι μοὶ εἶσαι τὸ πολυτιμότερον τῆς οἰκου-
μένης, ὅτι σὲ ἀγαπῶ, ὡς σπανίως ἀγαπῶσιν οἱ
ἄνθρωποι. Ἐὰν τὴν φιλίαν σου δὲν θελήσῃς νὰ
μοὶ ἀφαιρέσῃς, ἐὰν τὴν χεῖρά σου μοὶ ἀφῇσῃς νὰ
κρατῶ, ἐνὸς ἀμφοτέρω ζῶμεν, τίς εὐτυχέστε-
ρός μου θνητός;

Ἡ βαρωνίς ἔκλινε τὴν κεφαλὴν, μετὰ μικρὸν δέ

— Ἀγαπητέ μοι Ἀνθόκλης, ἀπήντησε συγ-

κεκινημένη, ἐγνώρισα τὸν χαρακτῆρά σου καὶ σὲ
ἡγάπησα. Ἐκτὸς γηραιᾶς θεῖας καὶ θείου προθε-
βηκότος εἶμαι μόνῃ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ πιστεύω
ἐν πεποιθήσει ὅτι μετὰ σοῦ εὐδαίμων θὰ ζήσω
ὅθεν εὐχαρίστως σοὶ δίδω τὴν χεῖρα.

Ἦρμυσα ἐπὶ τῆς χειρὸς καὶ τὴν ἡσπάσθην,
ὡς παράφρων.

Ὁ Λαμπροκλῆς κλίνας καὶ οὗτος τὸ γόνυ πρὸ
τῆς βαρωνίδος τοῦ Κραβινῶφ, τῇ εἶπε,

— Βαρωνίς φιλότατη, ἐνώπιον φίλου καλοῦ,
ἐνώπιον τῆς οἰκοδεσποίνης, ἥτις φίλη σου καλὴ
ὑπάρχει, σοὶ ὀρκίζομαι ἔρωτα αἰώνιον! Σὲ ἀγα-
πῶ, Αἰκατερίνη. Ἄν καὶ γνωρίζεις πρὸ πολλοῦ
τὰ πρὸς σὲ αἰσθήματά μου, ἀναγκάσιον πλὴν ἐνό-
μισα σήμερον νὰ ἐπαναλάβω τὴν ἐξομολόγησίν
μου. Ἐὰν οὐδεὶς δεσμὸς ἀλλοχου σὲ συνδέῃ, δός
μοι τὴν χεῖρά σου καὶ ζῶμεν ὁμοῦ ἀγαπώμενοι!

Ἡ Ρωσὶς τῷ ἔτεινε τὴν χεῖρα δακρύουσα καὶ
ἀνταπήντησε.

— Λαμπροκλῆ μου, σὲ ἡγάπησα καὶ σὲ ἀγω-
πῶ. Εἶμαι καθ' ὅλου ἐλευθέρα, καθότι πρὸ ἡμε-
ρῶν ἔλαβον ἐκ Πετροπόλεως τὸ ὀριστικὸν δια-
ζύγιόν μου. Ἡ καρδία μου, ἡ χεὶρ μου εἶναι ἐδι-
κά σου!

— Λοιπὸν πότε; ἀνεφώνησα ὅλος περιχαρής.

— Τὴν Κυριακὴν, μοὶ ἀπήντησεν ἡ βαρωνίς
μου γλυκὴ μειδιάσασα καὶ κλείσασα μικρὸν τοὺς
ὀφθαλμοὺς, καὶ ἔπειτα εἰς Ἀγγλίαν καὶ τὸν
χειμῶνα εἰς τὴν πατριδατὴν μου Ἑλλάδα!

Βλέπετε; ἀγαπᾷ τις καὶ τὸ περιέχον, ὅταν
ἀγαπᾷ τὸ περιεχόμενον. Ὅταν εἰκόνα τινα εὕρω
ὡραίαν, καὶ τὸ πλάσιον αὐτῆς, ὁποῖον καὶ ἂν ᾖ,
δὲν θέλει μὲ δυσχερεστῆσαι.

Γ.

Τὸ παρεκκλήσιον τοῦ πύργου ἦτο κτεστολι-
σμένον ὑπὸ εὐδῶν ἀνθέων· τὸ πλῆθος συνωθεῖτο
ἐντὸς, ὡς συμβαίνει εἰς ἡμέρας γάμων καὶ . . .
θανάτων· οἱ πέριξ τοῦ πύργου πάντοθεν ἤρχαντο
ἵνα ἴδωσι σπάνιον θέαμα, δύο γάμους ἐν μιᾷ τε-
λουμένους, δύο ὡραίας γυναῖκας, πλήρεις νεότη-
τος, τὴν χεῖρα διδούσας εἰς δύο ξένους, πρὸς οὓς
ἅπαντες ἠσθάνοντο συμπάθειαν. Καὶ ἡ φύσις ἠθέ-
λησε, συμπαθεῖσα, μετ' ἡμῶν νὰ ἐορτάσῃ καὶ ἐ-
δώρησεν ἡμῖν τὴν γλυκυτέραν ἡμέραν τοῦ θεροῦς,
ἡλιον ἀκτινοβολοῦντα ἐν ὅλῃ τῇ λαμπρότητί του,
αὔραν λεπτὴν, δροσοδόλον, μυρόεσσαν, πτηνῶν
τερπνὰ κελαδήματα, οὐρανὸν κυανοῦν Ἑλλάδος
φιλότατης.

Πόσον ἐσκίρτα ἡ καρδιά μου ὁδηγοῦντος τὴν βαρωνίδα εἰς τὸ παρεκκλησίον, κρατοῦντος δὲ τὴν μικράν τῆς χεῖρα, καὶ πόσον συνεκινήθη ὅτε, διασχίζων τὰ πλῆθη καὶ ὑπὸ τοῦ Λαμπροκλέους καὶ τῆς μνηστῆς του ἀκολουθούμενος, ἐφθασα πρὸ τοῦ ἱεροῦ βωμοῦ, ἐνώπιον τοῦ ὁποῖου ἐμέλ-
λομεν διὰ πικρὸς νὰ συνδεθῶμεν!

Πάντες οἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐθεώρουν ἡμᾶς μετὰ περιεργείας ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν καὶ ἀπὸ ποδῶν μέχρι κεφαλῆς, καὶ οἱ θαυμασμοὶ δὲν ἔ-
λειπον, καὶ δὲν ἔπαυον οἱ ψιθυρισμοὶ, καὶ εἰς πολλῶν ὀφθαλμοὺς δάκρυα διεκρίνομεν, καὶ οὐχὶ ὀλίγας χωρικάς εἶδομεν προσευχομένους ἐνθέρμως ὑπὲρ τῶν μελλονύμφων. Ἀγαθοὶ ἄνθρωποι, εἴθε ὁ Θεὸς ἀνταποδώσῃ ὑμῖν τὰ ὅσα δι' ἡμᾶς πρὸς αὐτὸν νηύχθητε!

Ὁ ἱερεὺς, σεβάσμιος γέρον ἐβδομηκοντούτης, μετὰ πολλὰν ἐκλευκὸν γενεάδα, ἤρχισε τὴν τελετὴν, τὰ χρέη τοῦ ψαλμωδοῦ ἐνταυτῷ ἐκπληρῶν. Ἀνα-
γνώσας εὐχὰς πολλὰς, ἃς πάντες ἐν κατανύξει ἠκούσαμεν, ἔλαβε τὰ δακτυλίδια καὶ ἀντήλλαξεν αὐτὰ, ὡς τὸ σύνθηες· ἔλαβε δὲ κατόπιν τὰ στέ-
φανα καὶ ἔμελλεν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν ἡμῶν αὐτὰ νὰ θέσῃ, ὅτε . . . ὅτε . . .

— Ὅτε . . . τελειώσατε, κύριε· τί συνέβη; ἀνέκραξεν ἡ Κυρία Α. . .

— Μὴ ὁ τροῦλλος τοῦ παρεκκλησίου ἐρράγισθη καὶ σᾶς ἐνέβαλεν εἰς φόβον; ἐφώνησεν ἡ χαρίεσσα δεσποινὶς Γ. . .

— Μὴ ἡ Ἀστυνομία προέφθασεν ἐμποδίζου-
σα; ἠρώτησεν ἄλλη δεσποινίς.

— Πολὺ φοβοῦμαι, ὅτι ὁ ἱερεὺς τὴν ἔπαθεν ὡς ὁ Ζαχαρίας, ἐβωβάθη, εἶπεν ἄλλη Κυρία.

— Τὸ κατ' ἐμὲ φρονῶ, ὅτι θὰ ἐλειποθύμησεν ἐκ συγκινήσεως μία τις τῶν ἡρώιδων ἢ ἡ βαρω-
νὶς τοῦ ὠραίου Λαμπροκλέους ἢ ἡ ἰδικὴ σας θεᾶ, προσέθηκεν ἡ ἀξιέσαστος Κυρία Μ. . .

— Ἀλλ' ἀφῆτε, κυρίαί, τὸν κύριον νὰ ἐξακο-
λουθήσῃ, τί πέλαγος ὑποθέσεων! προσεῖπε σοβα-
ρῶς ἡ ἀξιολάτρευτος πεντηκοντούτης Κυρία Π. . .

— Ἐξακολουθεῖτε, ἐξακολουθεῖτε, κύριε Ἀν-
θυλίδη, ἠκούσθησαν πολλαὶ συγχρόνως φωναί.

— Λοιπὸν, κυρίαί, ὁ ἱερεὺς ἔμελλε τὰ στέφα-
να νὰ ἐπιβάλλῃ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν τεσσάρων νέων, ὅτε . . . ὅτε . . . τὸ ὠρολόγιον ἐσήμανεν ἐνδεκάτην τῆς πρώτης, καὶ . . .

— Καὶ . . . ἀνεφώνησαν πάντες οἱ ἀκροαταὶ μου, τὰ βλέμματά των ἐπὶ τῶν χειλέων μου ἔχον-
τες προσηλωμέναι.

— Τὸ ὠρολόγιον ἐσήμανε τὴν ἐνδεκάτην ὥραν καὶ ἐγὼ ἐξύπνισα.

— Πᾶ! πᾶ! . . . ἠκούσθη μία φωνὴ δυσπι-
στίας.

— Ὅποιαν σχέσιν ἔχει ἡ ἔγερσις περὶ τῆς ὁποίας τώρα εἴπετε πρὸς τὸν γάμον, ὃν ἐδιηγεί-
σθε; ἠρώτησεν ἀποροῦσα ἡ δεσποινὶς Α. . .

— Πῶς ἐξυπνίσατε, κύριε, ἐφώνησεν ἡ Κυ-
ρία Σ. . . ἀφοῦ ἐν τῷ παρεκκλησίῳ εὕρισσεσθε;

— Βεβαίως δὲν θὰ ἐκοιμᾶσθε, ἐνθ' εἴσθε γαμ-
βρὸς, προσέθηκεν ἡ εὐφυὴς δεσποινὶς Ρ. . .

— Ἐξύπνισα, κυρίαί, καὶ τρίψας τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς μου, ἐνόησα ὅτι διέκοψα ἐν ὠραίῳ ὄνει-
ρον, καὶ διέκοψα αὐτὸ εἰς τὸ ὠραϊότερον μέρος. Κατηραμένον ὠρολόγιον!

— Λοιπὸν τὰ τόσα λόγια τῆς βαρωνίδος σας, ἡ ὠραϊότης αὐτῆς, ὁ πύργος τοῦ Ἀνδρεσφέλδ;

— Ὀνειρον, κυρίαί.

— Λοιπὸν δὲν εἴσθε εἰς Βαδεμ, εἰς Ἑρμαννού-
πολιν;

— Λοιπὸν ἡ βαρωνὶς τοῦ Κραβινώφ, ἡ βρω-
νὶς σας, κύριε; ἀντέκρουσεν ἡ Κυρία Γ. . .

— Ὀνειρον, κυρίαί.

— Καὶ ἡ ἀσθένεια τοῦ πνεύμονός σας, καὶ αἱ ἐρωτικαὶ ἐπιστολαί, καὶ ἡ μονομαχία; εἶπεν ἡ δεσποινὶς Γ. . .

— Καὶ ὁ ἀπηλπισμένος σύζυγος, καὶ ὁ ἀθῶος
ξενοδόχος, καὶ ὁ φίλος Λαμπροκλῆς, καὶ ὁ ἔρω-
τος του, καὶ ἡ ἐκ Πετρούπολεως ἐπιστολή; ἠρώτησαν
πολλὰ δεσποινίδες ὁμοῦ θαυμάζουσαι.

— Ὅλα ὄνειρον, ὅλα τοῦ ὕπνου ἀπάτη. Μοὶ ἐ-
ζητήσατε ἱστορίαν τινὰ· σᾶς τὴν ἐδιηγήθη·ν βλά-
πτει ἂν συνέβῃ ἐν ὄνειρῳ, ἢ ἐν τῇ πραγματικό-
τητι;

— Ἀλλὰ μᾶς ἐνεβλάπτε εἰς μεγάλην περιέρ-
γειαν, ἀπήντησεν ἡ Κυρία Α. . . καὶ πάντες ἐ-
περιμένομεν ἀνυπομόνως τὴν λύσιν.

— Πῶς; καὶ ὁ ἐπιλογὸς μου δὲν εἶναι μία ἐ-
πιτυχὴς λύσις; ἰδοὺ ἐγὼ ἐνώπιόν σας, ὁ εἰς τῶν
ἡρώων, ὁ τῆς βαρωνίδος τοῦ Ἀνδρεσφέλδ περιδο-
ξος σύζυγος· ἂν δὲν εὕρισκεται ἐγγὺς μου, ὁρ-
γίσθητε, καταράσθητε τὸ ἀχρεῖον ὠρολόγιόν μου.
Ὡς δὲν ὑπῆρξε ποτὲ ἡ βαρωνὶς, οὕτω καὶ τώρα
σᾶς εἶναι ἀδύνατον νὰ τὴν ἰδῆτε. Ὁ Λαμπροκλῆς
ὑπῆρξεν ἐν τῶν τοῦ ὄνειρου φασμάτων, ὡς καὶ ἡ
πιστὴ αὐτοῦ ἐρωμένη καὶ ὁ ἐμμανὴς ταύτης σύ-
ζυγος. Εἰς Βαδεμ, ἀκόμη δὲν ὑπῆγα· τὸν καιρὸν
τῆς ἐντεύθεν ἀπουσίας μου κατέτριψα εἰς Βου-
κουρέστιον τὴν Shaussée ἐποχούμενος περιεργα-

ζόμενος ἢ τοῦ Cismidin καταμετρῶν τὰς δένδρο-
στιχίας, καὶ οὐχὶ καλῶς ἐπληροφόρησεν ὑμᾶς,
ὅστις εἶπεν, ὅτι τὴν Εὐρώπην περιηγήτην, ὑπερ-
σποπεύω — πόσα δὲν σκοπεῖται τις; — κατὰ τὸν
ἐρχόμενον Μάιον νὰ κάμω. Ὅσα περὶ Βάδεμ σὺς
εἶπον, μοὶ τὰ διηγήθη ὁ φίλος Περικλῆς Ρ... ,
ἐκείθεν πρὸ δύο μηνῶν ἐπιστρέψας, εἰς Βουκου-
ρέστιον εἰς τὸν χορὸν τῆς Κυρίας Μανδολατέσκου,
ὅπου ἀμρότεροι εἴμεθα προσκεκλημένοι. Φαίνεται
ἡ περιγραφή τοῦ τόπου ἐκείνου, ἡ περιγραφή τῆς
ζωῆς τῶν κατὰ τὸ θέρος καταπλημμυρόντων
ἐκεῖ ξένων, τὰ παντοῖα ἀνέκδοτα — τῷ εἶχον
συμβῆτινα, — ἡ φυσικὴ ζωηρότης καὶ εὐγλωτ-
τία τοῦ λέγοντος, ὁ στροβιλιζων χορὸς. αἱ ψαύ-
σεις χειρῶν φιλάτων — μὴ μειδίᾳτε, δεσποινί-
δες — μοὺ κατεκλήσαν ἐπὶ τοσοῦτον εὐαρέ-
στως τὰς αἰσθήσεις, ὥστε ἐντυπώσεις πολλὰ μοὶ
ἔμειναν καὶ καθ' ὕπνον, αἵτινες βοηθούμεναι ὑπὸ
τῶν ἐντυπώσεων νύχταριστημένου στομάχου καὶ
ὁμοῦ συμμάχησσαι, μοὶ ἔστειλαν τὸ ἐνύπνιον,
ὑπερ σὰς ἐδιηγήτην. ὦ! κατηραμένον ὠρολόγιον,
δὲν μ' ἀφήκες καὶ τὴν ἀμβροσίαν νὰ γευθῶ! ὦ!
τὴν ὠραίαν βαρωνίδα μου πόσον τὴν ἠγάπησα.
καὶ πῶς ἤκουον τοὺς γλυκεροὺς τῆς λόγους καὶ
πῶς ἠεροαζόμην τῶν εὐλογιῶν τοῦ ἱερέως! Αὐ-
στηχῇ Λαμπρόκλεις! κοιμοῦ ἐν γαλήνῃ καὶ πάν-
τοτε ἐν ὄνειρῳ ἔχε τὴν βαρωνίδα σου, τὴν Αἰκα-
τερίνην τοῦ Κραβινόφ! . .

— Μᾶς τὴν ἐπαίξατε καλὰ, εἶπεν ἡ δεσποινίς
Α... Σᾶς εὐχαριστοῦμεν πολὺ ἐν τούτοις, ἐγε-
λάσαμεν τόσον πολὺ ἄρκετὰ νόστιμα μᾶς τὴν
καταφέρατε.

— Ἐννοεῖται, ὅτι διηγούμενος μετέπλσσα τὸ
ὄνειρόν μου, ὀλίγον προσθεῖς ἢ ἀφαίρεσας, ἀπα-
ραλλάκτως ὥς καὶ ὁ ζαχαροπλάστης κάμνει
εἰς τὴν ἀνὰ χειρὰς τοῦ ζαχαριν, τὴν ὁποίαν
θέλει νὰ μετασχηματίσῃ εἴτε εἰς εὐόρεκτον λου-
κούμιον, εἴτε εἰς γαργαρίζον τράγημα, καὶ πάν-
τα ταῦτα ὅπως εὐχαριστήσω ὑμᾶς. Ἐπέτυχα, ἀ-
πέτυχα, ἐπιθυμῶ νὰ τὸ ἀκούσω.

— Αἱ ὦραι παρῆλθον τόσον εὐχάριστα, εἶπεν
ἡ κυρία Γ. . .

— Σᾶς εὐγνωμονοῦμεν τὰ μέγιστα, κύριε Ἀν-
θωλλίδη, προσέθηκεν ἡ ἀξίεραστος κυρία Π...
ἡ πεντηκοντούτις ἀπὸ καρδίας σᾶς εὐχομαι, τὸ
κατ' ἐμὲ, μίαν χαρίεσσαν, ὠραίαν, ξανθὴν βα-
ρωνίδα, οὐχὶ ἐν ὄνειρῳ, ἀλλὰ πραγματικὴν, ζῶ-
σαν, ψαύσιμον.

— Καὶ ἡμεῖς αἱ δεσποινίδες, ἐπεῖπεν ἡ γλυ-

κεῖα δεσποινίς Α... καταδικάζομεν ὑμᾶς καὶ
ἄλλην ἱστορίαν νὰ μᾶς εἰπῆτε, τὴν ὁποίαν ὑμῶς,
οὐχὶ καθ' ὕπνον συμβαίνουσαν, νὰ μὴ διακόπτωσιν
ὠρολόγια καὶ ἐνδεκά ὥραι.

ΚΛΕΑΝΘΗΣ Ι. ΠΑΠΠΑΖΟΥΛΟΥ.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΔΟΥ ΤΗΣ ΤΥΠΟ-
ΓΡΑΦΙΑΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ
ΕΤΟΥΣ 1821.

Ἰπὸ

ΠΑΥΛΟΥ ΛΑΜΠΡΟΥ.

Καθ' ἣν ἐποχὴν ἐγίγνετο ἐν Εὐρώπῃ ἡ θεία
ἀνακάλυψις τῆς τυπογραφίας, πλεῖστον μέρος τῆς
Ἑλλάδος ὑπέκειτο εἰς φράγκους δυνάστας, τὸ δὲ
Βυζαντινὸν κράτος περιοριζέτο σχεδὸν εἰς μόνην
τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἔπνεε τὰ λοιπὰ. Κυ-
ριευθεῖσης δὲ καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ
τῶν Τούρκων ἐστήθη ἐπὶ τῶν θύλων τῆς ἀγίας
Σοφίας ἡ ἡμισέληνος καὶ ἐδεσμεύθη διὰ βαρέων
ἀλύσεων ἅπαν τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος καταδικα-
σθὲν εἰς οἰκτρὰν δουλείαν. Ἐν τοιαύτῃ λοιπὸν
ἐποδύνῳ καταστάσει διατελοῦντες οἱ πατέρες ἡ-
μῶν, δὲν ἠδύναντο ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι νὰ ἐπω-
φεληθῶσι τῆς ἐφευρέσεως τοῦ τύπου διὸ αἱ πρῶ-
ται ἑλληνικαὶ τυπογραφίαι συνεστήθησαν ἐν Ἰτα-
λίᾳ, ὅπου εἶχον καταφύγει πλεῖστοι λόγιοι Ἑλ-
ληνες, καὶ ἐκ τῶν Ἰταλικῶν πόλεων τὰ Μεδιό-
λκνα ἔδωκαν εἰς φῶς τὸ πρῶτον ἑλληνικὸν βιβλίον,
τὴν τοῦ Λασκάρεως γραμματικὴν, τυπωθεῖσαν τῷ
1476. Ἀκολούθως συνεστήθησαν τυπογραφεῖα
ἑλληνικὰ ἐν Ἐνετίᾳ, ἐν Φλωρεντίᾳ, ἐν Ρώμῃ καὶ
ἀλλαχοῦ, ἔνθα ἐξεδίδοντο, εἴτε ὑπὸ Ἑλλήνων, εἴτε
ὑπὸ ξένων, τὰ βιβλία τῆς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας
ἡμῶν φιλολογίας.

Ὁ πρῶτος ὅστις συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ εἰσα-
γάγῃ ἐν Ἑλλάδι τὴν τυπογραφίαν ὑπῆρξεν ὁ Πα-
τριάρχης Κύριλλος ὁ Λούκαρις, καὶ ἀπέστειλεν ἐπὶ
τούτῳ εἰς Ἀγγλίαν τὸν ἐκ Κεφαλληνίας ἱερομόνα-
χον Νικόδημον Μεταξᾶν, ὅπως ἐκμάθῃ τὴν τυπο-
γραφικὴν τέχνην. Καθ' ἃ διηγᾶται ὁ Θωμᾶς Σμύ-
θιος (α) κατέπλευσεν ὁ Μεταξᾶς εἰς Κωνσταντι-

(α) Thomae Smithi, Collectanea de Gyrallo Luca-
rio, Patriarcha Constantinopolitano. Iondini 1707
σελ. 35—42 καὶ σελ. 100—107, καὶ Lettres Anecdotes
de Cyrille Lucar Patriarche de Constantinople
et sa confession de foi. Amsterdam chez l'Honore
et Chatelain MDCCXVIII σελ. 217—225.